

JARIBIO LA TATHMINI YA PAMOJA
GATUZI NDOGO YA KANDARA - KIDATO CHA TATU
KISWAHILI INSHA

Karatasi - 102/1

Oktoba/Novemba - 2016

MWONGOZO WA KUSAHIHISHA

1. Hii ni barua kwa mhariri. Vipengele vikuu vya utungo wa aina hii; maudhui na muundo vizingatiwe.

a) Muundo:

Vipengele vifuatavyo vya kimuundo vijitokeze;

- i) Anwani : ya mwandishi na ya mhariri.
- ii) Mtajo : Bw/Bi mhariri, kwa mhariri, mhariri.
- iii) Mada : Kwa herufi kubwa na ipigiwe mstari.
- iv) Utangulizi : Aandike kwa kifupi na alenge mada moja kwa moja.
- v) Mwili: Yaliyomo yajadiliwe na yafafanuliwe.
- vi) Hitimisho: Ahitimishe kwa kutoa maoni ama mapendekezo kuhusu mada.
: Aandike sahihi na jina lake.

b) Maudhui

Mtahiniwa afafanue hoja zinazoonyesha **kuwepo kwa maovu** kama vile: Ufisadi, mauaji, unajisi, unywaji wa pombe haramu, wizi, utapeli n.k.

- Lazima ajadili hoja hizi na azitolee ufafanuzi.

Tanbihi.

Lazima mazingira yawe ya jimbo lake.

2. Hii ni insha ya maoni. Vipengele vikuu vya insha vizingatiwe.

a) Muundo.

- Utangulizi
- Mwiki
- Hitimisho.

b) Maudhui

i) Kuunga mkono.

- Huzitumia katika kudanganya katika mitihani.
- Wamepata uraibu na matumizi ya rununu na kuathiri masomo na kazi zao.
- Maadili yao yamezorota na kutokana na matumizi ya mitandao na kutazama filamu chafu.
- Huzitumia kuwatapeli watu.
- Zimewafanya kuzembea na kutowajibika kwa sababu wazitumia kwa muda mrefu.
- Wamezoea kuandika kwa ufupi hivyo kuvuga lugha / sarufi. n.k.

ii) Kupinga.

- Huwasaidia kielimu - kusoma na kufanya utafiti.
- Ni chombo cha burudani.
- Hutumiwa kuwasiliana na watu kutoka mbali.
- Anaweza kuhifadhi msahafu na kujikuza kiroho.
- Hupata habari kupitai kwa redia / runinga katika simutamba.
- Hurahisisha huduma za benki / kutuma pesa.
- Hutumiwa kupiga picha badala ya kununua video au kamera. n.k.

Tanbihi.

- Mtahiniwa anaweza kujadili upande mmoja. Anahitaji kufafanua kikamilifu angaa hoja **tano**.
- Watakojadili pande mbili wafafanue angaa hoja tatu kuunga na mbili kupinga au tatu kupinga na mbili kuunga kisha waonyeshe msimamo wao.

3. Hii ni insha ya methali.

Mtahiniwa abuni kisa kinachodhihirisha maana ifuatayo:

- Atupaye jiwe kuliko na watu wengi hawezi kujua litampiga nani. Si vyema kufanya kitu cha kuumzia wengi - Huenda katika kundi hilo ukamwumiza mzazi, nduguyo, mwanao, rafikiyo n.k.

Tanbihi.

- i) Kisa kiwe kimoja.
- ii) Si lazima aeleza maana ya ndani na ya nje ya methali.
- iii) Anayegemea upande mmoja tu wa methali amepungukiwa kimtindo.
- iv) Atakayeandika kisa kisichohusiana na methali hii amepotoka kimaudhui.

4. Maneno kiini katika swali hili ni kuwa akielekea nyumbani na kusikia mayowe.

Tanbihi.

- i) Mtahiniwa atakuwa amepotoka kimaudhui iwapo kisa hakioani na kianzio.